



A' ROMAITSASZARI ÉS AP. KIRALYI FELSÉG-
NEK KEGYELMES ENGEDELMÉVEL.

Indult BÉTSBÖL Pénteken 1. Juniusban 1792.

*Frantzia Filosofus Képiben az Ördög az Elyscumban
sub incognito.*

Bon jour Musée Káron! Votre Serviteur tres cher ami!
Jó napot Káron! meg-álgy Isten Kedves Barátom! — Honnan jösz? ha merem kérdeni, szól Káron. — Az Ördög Frantzia frizurával, jobb kezében mozgó fejem Sápapával, és egész *Filosofusi* rántzba szedett homlokkal meg-sétálván magát Káron előtt, végre tsipőjire tett kézzel 's egész meg-ért ábrázattal így szól Káronhoz: Ebül özlött vén Hajós! hát nem látod é a' formámból, hogy Frantzia Filosofus 's a' Nemzeti-gyűlés' *Deputátusa* vagyok? — válaszld-meg az embert, a' kívül be-szélld! — Meg-engedj Barátom! eddig ugyan a' Frantzia Filosofusok mind Sápapával 's Párisi frizurával



zurral szoktanak vala ide jöni, de már most egy darab időtől fogva, nem-tom mi az oka? a' fejeket-is igen otthon szokták felejtetni; azért nem esmerlek vala hirtelen.

Ne tsudáld azt jó *Káron!* Egy felső-világbéli *Filosofus*, igen kevelset gondol most a' fejével 's frizurájával; 's az okát is meg-mondom néked. — Ezek a' *Filosofusok* már régtől fogva hogy mind fel-felé néznek, és azt, a' mi az orrok előtt áll nem látják. — *De Alundo optimo possibili* — a' leg-roszább világba jutottak. — Képzeld *Káron* egy olyan Országot magadnak, hol 25 milliom *Ur* és *Filosofus* lakik, és a' hol hire sints a' Szólgának. Boldog Ország ez!! Ha ezeknek a' *Filosofus* Uraknak eméltő gyomrok nem volna, ha az *Assignata* — pappiros pénz — mind arannyá válna, ha ezeket a' fegyver nem fogná; hol volna bőldogabb ezen *Filosofus* Uri Nemzetnél? De ezek a' *Frantzia* *Filosofia*n kívül található dolgok, mind a' 3 *fundamentális Frantzia Mentis Operátio*t, t. i. az *ideát*, *judiciumot* és *ratiociniumot*, olly nagy zárvarba hozták, hogy midőn az éh gyomor a' *Filosofus* főre teli torókkal kiáltana, midőn az arany és ezüst pénz papirossá vált volna, az egész Világ elien egy *Filosofus* háborut izentenek, és a' minden a' papirossan 3 millió *Metafisicus* fegyvereket már ki-is állítottanak volna a' Sákra, a' földön álló ellenség a' *Hérioban* tsinált *Sylogismussal* annyira meg-rettentette őket, hogy otthon felejtett fejeken éppen nem tsudálkozhatsz.

En most jövek a' Felső Világról, *Párisban* születtem, és ott-is *Filosofuskodtam*, de midőn lát-nám, hogy itt nem a' *Præmissákból* foly a' *Conclusio*, 2' *medius terminus* az ifrang, és többnyire *negatívák* a' *Definitio*k — hogy itt a' *Filosofusok* uttzáról uttzára járnak egy más fejivel; és a' *Filosofia* nyaka a' lámpás-fákhoz köttetett, kapám a' *Sápapámat*, 's el-osonték közüllök. Alig érkezém meg *Brüszselbe*, hát hallom, hogy a' *Sender* és más

más Auszriai Vezérek *Filosofuszi* olly kemény, és olly tüzes argumentumokkal disputálnak ezekkel, hogy vérrel verejtékezve-is alig lehet nekik *distingválni*. Megyék a' Kávéházba, 's hát ott-is az Ujság-Levelekben ezeket olvasám.

Minek-utánna Hertzeg *Albert* tudositást vett volna, hogy mint egy 2 mértföldnyire, *Hennegau-nak Bavay* nevü kiss városotskájában bizonyos számú Frantzia Jágerek, Húszárok és gyalogokból álló Sereg gyült volna öszve, Májusnak 16-dikán este, *B. Sekkendorf, Fischer, Phortzháim* és *Gr. Gontroent* Oberstier Uraknak vezérlések alatt egy kiss Auszriai Sergetskét rendel oda, hogy virratra mondánának egy jó reggelt ezeknek. Meg-is érkezék ezen Sereg a' nap fel-jötével *Bavay* városa eleibe; mellyet a' Frantzia Húszárok észre vévén, időt nyerének magoknak, hogy a' Városnak által ellenben lévő Kapáján el-szaladjanak. A' Gyalogság ugyan adott 2 — 3 tüzet; de a' miéink minden késedelem nélkül be rohanván a' Várba, a' Frantziák fejr Zászlót süggelztének-ki, és a' benn lévő 4 Tisztek és 108 All-tisztek és köz-emberek a' mi fogságunkba esének. Az el-esett Frantziáknak száma nem tudatik, mi 1 Húszárt és 1 Jágert vesztettünk, 4 Jágerek pedig meg-sebesítették. — Az itt talált fegyvert és más hadi-készületeket kezekhez vévén a' miéink, a' 11 fogoly Frantziákkal edgyütt vízfzra tértenek a' mi Táborunkhoz *Monsha*.

Az Auszriai Belgiummal határos Frantzia szélékben táborozó Sergeknek fő Vezére *Rochambeau* ezen hivataláról egészen le-mondván, *Párisba* ment, hogy a' fő Ministert *Dumuriert* törvénybe tizitáltassa, ötet egyedäl állitván a' Frantzia Sergek *Monsnál* és *Dornitnál* való meg-verettetése' okának lenni. *F. Marschal Rochambeau* azzal vádollya a' Ministert, hogy ez, nem hozzá küldötte, mint fő Vezérhez a' parantsolatot, hanem *Gen. Bironhoz*, az alatta lévő Generálishoz, ugy hogy *Rochambeau* közönséges Levelekből tudta-meg a' *Gen. Biron* elejébe ki-rendeltetett ütközetnek plánumát.



— Ez a' leg-ujjabb módi hadakozásnak a' neme, 's még eddig csak az ujj Frantziáknál lehet szokásban, hogy a' meg-határozott ütközeteknek plánumjai ne a' fő Vezérhez, hanem más alatta lévő Generálshoz küldettségnek. — *Rochambeau* helyébe *F. M. Lukner* rendeltetett Aufr. Belgium ellen, ki eddig a' *Straßburg* körül táborozó Frantzia Sergeket vezérelte a' *Széviai* Kerületben lévő Aullriai Sergek ellen. — Hogy *Rochambeau* a' vezérséget oda hagyta, ő utánna a' Generálisok és fő Tíztek közzül-is igen sokan mentek nyugodalomra, és a' tábornak nagy része békételenkedik. Így nagyon a' dolog *F. M. Lukner* miatt is *Straßburg* körül. Ő volt itt az egész vidéknek egész reménsége, és az egész tábor békételenkedik ezen Vezérnek elvétetetésén és másuvá való rendeltetetésén.

A' *Straßburgi* Polgár Messler egy Repräsentatiót küldött ezen dolog iránt közelebbről *Párisba* a' Ministeriumhoz, mellyben igen meg-jegyzésre méltók a' többek között ezen szovak:

„ Pruszfiának 40-ezerig való népe nagyon félénk útbán. Tseh és Magyar Ország felől már régen meg-indúltanak a' Sergek. *Breisgauban* kevés idő múlva 30-ezeren fognak velünk szembe szállani. A' mi Sergeink gyengék, tiztjeik és elcségek mintsen. Csak egyezül ezen Generálisnak *Lukner*nek neve tartotta eddig népeinket zabolán, ő oltalmazott a' méltatlan szenvedésektől, és ő zabolázta közöttünk a' sok Contrarevolutios személyeket, Papokat, és Fanatikusokat. „

„ Itt a' Rénus mellett való *Departmán-béli* Nemzeti Polgár Gárdák jó szívvel meg-jelentek volna *Luknerrel* együtt a' magok szabadságáért való tsatázásokban. Nálta nélkül is ezek otthon fognak maradni. Gen. *Morliere*, ki *Lukner* helyébe maradt nálunk Vezérnek, nem tudja a' tartomány' nyelvét, és a' tábor kedvetlenül fog egy olyan vezérrel meg-elégedni, kinek semmi vitéz hírével nem esmeretes. Ha látádjja a' nép, hogy *Lukner* akkor vétetik-el tőlle és tétetik más helyre, midőn

dön éppen jö ellene az ellenség, azt fogja gondolni, hogy el-árultatott, és egézszen el-fog félemleni. Ekkor a' békételenek elő fogják az Austriaikat hívni, és magokat vélek öfzve foglalván, így minden hafzon nélkül fog az igaz hazafiúi vér omlani. „ — „ Tehát vagy *Lukner* adattársék vizsgálja a' *Rénus* mellé, vagy leg-alább küldettefsék helyette olyan Vezér, a' ki valami nevezetes tehetségéről és hazafiúi indulatjáról ismeretes. „

Az ujj Frantziák nyomoruságát neveli a' többek között és mindenek felett az-is, hogy az ő Sergeik erősen szöknek. A' Nemzeti-gyűlésben ezen dolog felöll egy tudósítás olvastaték -fel Május' 13-dikán, mellynek summája ez : — „ Az *Alsó Rénusi* Departmánból a' *Sachsen* nevű Húszár Regiment Obersterestől edgyütt egyszerezben szökött által az Austriaiakhoz, és tsak 18 emberek jöttek vizsza belölle. A' *Bertsényi* Húszár Regiment-jének 3 Svadronnyai ki-indultanak az ellenségnek fel-keresésére. Midön az ellenséggel szembe jöttek volna, ki-váltak közzüllök az ő Tisztjeik, és az Auszriai Tisztekkel barátságos befélgetést tartván, midön vizsza jöttek volna, az ő Vezérek, egy irását az Auszriaiaknál mulató *Bouillennek* elő vévén, olvasni kezdette azt a' Frantzia Húszárok előtt, mellyben ezek minden-féle ígéretek által ar-ra ingereltettek, hogy az Auszriaiakhoz mennyenek által. Azonban minden fő és all tiszték, 6-tot ki véve, 's egy néhány köz-emberek-is, meg-botsátt zabolákkal meg-futamodtanak, és 2 Zászlókat magokkal el-vitlenek. Ezt látván a' meg-maradott all-tiszték közzül egy Strázsamester, utánna ugrat némelly köz-emberekkel a' szaladóknak, és bé-érvén a' 2 el-szaladott Zászló-tartók közzül egyiket, ennek qiöbb öklit az utána fejt-is le-tsapván, az egyik Zászlót vizsgálá hozták. — 5 -- vagy 6 a' tiszték közzül szerentsétlenül el-esett. — A' Húszárok az el-szaladott tisztéknek minden hágázsiáját el-foglalták, és minden tiszték nélkült az Auszriai szölek mellöll, a' hová őket az ő tisztjeik vezérelték vala, meg-térvén, *Thoinvillebe* és innen



Metz Várofsába igen nagy triumfussal bé-mentenek. — *Thoinvilleben* az egyik el-vitetett Zászló helyett egy veress sapkával és egy Polgári koronával fel-ékesítettett tört adtanak nékiek a' Conflutió ugy nevezett barátjai (a' *Klubisták*) és ilyen ékelességgel jöttek-bé *Metz* várofsába. „

A' Nemzeti-gyűlés a' Sergeknek ezen szökése iránt a' Hadi Ministert számadás alá vonván, e' vala a' Ministernak felelete:

„ Akármelly keservesek legyenek a' szökevényeknek az ellenséghez való által menetelei, vizsgálásunkra szolgálhat mindazáltal, hogy ezen szökevények tsupa árulók lévén szerentsénknek tart-hatjuk, hogy Sergeink ezen hitek szegett gaz emberektől meg-tisztulnak, és mi ilyen tisztulását a' mi Sergeinknek bizonyosan nagyobb számmal is várhatjuk: de tsak azért még ne essünk kétségbe. A' bizonyos — így szoll továbbá ezen Minister — hogy a' *Sachsen*, *Bertsényi*, és *Royal-Aleman* nevet viselő Regimentek az ő tisztjeiknek hitegetései által az el-szökésre réa vétettek: de már a' *Sachsen* Regimentnek ki-pótlására magát az *Alsó Ré-nusi Departmán* ajánlotta, az által-ment tiszteknek jószágai pedig a' Nemzet számára el-foglaltattanak, sőt ugyan ezen *Sachsen* Regimentből 92 emberek egy jó Strázsamesterack jóvaslására önként vizsza jöttek. „

Hogy a' Nemzeti-gyűlés a' katonák' ezen nagy számmal való szökésének elejét vehesse, egy kemény Dekretomot erősítte-meg, mellynek nevezetesebb punktumjai ezek: — a' melly katona a' maga helyét benn az Országban el-hagyja, úgy fog nézetni, mint szökevény: a' köz-ember szökevény 10, az all-tiszt 15, a' fő-tiszt pedig 20 el-tendei fogságot vason fog viselni: — a' mellyik a' hazából ki-szökik az ellenséghez, halállal büntetik: — egy Komplot feje, akár menyen a' Komplot véghez, akár ne halállal büntetik: — ha tsak all-tisztekből áll a' Komplot, az elébb va-
ló,



ló, vagy az öregebbik fogja szenvedni a' büntetést — ha pedig tsupa köz-emberekből fog állani, ugy az idősebbik : — az, a' mellyik ki-adja a' Komplotot, engedelmet nyer. 's a' t. — Hasonló keménységű Dekretom iratott azok ellen-is, kik lopnak, vagy az el-fogattatott ellenséggel kegyetlenül bánnak. — Ha valaki az ellenségnek közelítésekor lármát üt, 6 elztendei fogságra mégyen. A' ki azt kiáltja, hogy árulás vagyon, vagy pedig, hogy a' Frantziákat az ellenség bé-kerítette, az ilyennek halál a' fején. 's a' t.

Az Anglusok azt az örvendetes hirt vették közelebről *Napkeleti Indiából*, hogy az ő Vezérek *Kornvallis Tippó Sahebet* igen erősen meg-verte, és hogy az ő fő Várofsa-is *Seringapatnam* magát *Capitulatio* által fel-adta légyen. — Nem-is igyekszik Anglia most semmin erősebben, mint hogy a' Frantzia zenebona alatt az Amérikában el-velzett Tartományokat, *Napkeleti Indiában* nyerhesse vizsgálja. —

Mind ezek között az idegen földi ujjságok között pedig leg-nevezetesebb az, a' mit a' leg ujjabb *Varsovi* Levelek meg-egyezőlög erősitenek u. m. hogy az *Orosz Udvar Követje Bulgakov* által adta légyen már a' Lengyeleknek, Május' 18-dikán, a' Tsászárné jelentését az ujj Lengyel Constitutio ellen, és hogy azon 's következő napon az Oroszok 4 felöli ütötenek-bé Lengyel Országra.

A' Lengyel Sergek a' leg-nagyobb szerénységgel takarodnak *Lithvániának* szösei felé, és már most a' hadakozásra való készület egyedül elég foglalatságot kezdett adni a' Lengyel Diétának.

A' többek között az Országban benn lakó O-hitű Görög Vallásu Lengyel hazafiaktól kezdenek félni a' Lengyelek. A' múlt Májusnak 14-dikén azt kezdték némelleyek javasolni, hogy ezen lakosokra igen jó lészzen ha az Ország az Oroszokkal való háboru alatt vigyázni fog; ne hogy az Orosz birodalom, ezen Lengyel hív lakosoknak
meg-



meg-tántorítására az ő Vallása-béli egyenlőséget vévén-fel, a' határ szélen lakó Ó-hitű hazafiak között valamelly veszedelmes kísértéseket próbállyon tsinálni. A' többek között ilyen meg-jegyzéseket tett edgyik Lengyel Deputátus ezen dolog felől: — „

„ Nem szükséges egyéb — ugy mond — hanem hogy *Kion*, a' hol az Ó-hitű Görögök Synodusa tartozkodik, tsak a' maga hires temető Sirjait névlsa-meg. Már ez elégséges lészén a' mi határ-népeinknek el-tsábitására. Midőn a' mi Ó-hitű népe nek ezen szent helyet látogatni szokták, a' leg nagyobb hite-szegettségnek levegőét szivják-bé, és a' magok hazájoknak gyűlölésével bé-tölt szivvel térnek vissza, és egész érzékenységek egy idegen Hatalmatság alá való vágyodással nagyon el-telve. Ezt egyéb által meg nem orvosolhatjuk, hanem ha mi-is egy Synodust állitunk fel benn az Országban, hogy a' Görög Papság magának a' leg-főbb Ielli-tanítókat idegen Hatalmatságoknál és a' maga ellenségeinél keresni, ne kénytelenítsék. „

A' Lengyelek olly módon készülnék a' háboruhoz, melly a' leg ki-pallérozottabb Europai Nemzetnek-is követésre méltó például szolgálhat. Mi lehet követésre méltóbb ezen rendelésnél: hogy mind azokat a' hazafiakat, kik a' bé-következhető háboruban az ellenség által kért fognak vallani, a' háboru után a' Nemzet a' közönségesből tartozzék kárához képpes, ki-elegíteni? — melly rendelését közönséges Dekretoma által erősítte-meg a' Lengyel Csizági Ország-gyűlés. — Ugyan ekkor meg határozatott az-is, hogy a' kik, akár mi némű pártosságba elegyítvén magokat, a' felől meg-győzettek, a' leg szorossabb testi büntetéssel büntettesenek, és jószágaik jövedelmét-is halálókig a' Fiskus végye. — Már e' szerint itt sem fogják hát ezentúl az ártatlanok, bűnös szüléjek büntetését hordozni.



A' Tábori szállásról Monzból Május' 17-dikén az iratik: — „ Alig van egy fél órája, hogy azon hír érkezék Táborunkba, hogy Generál Sztáray a' Frantziákat Chárleroindól meg-támodta, és semmivé tette. Várjuk-el a' bővebb tudositást — itt lesz minden órán.

A' Nagy Fridrikh előtt egykor az egész Frantzia Tábor meg-szaladván, hasára tett kézzel nevetvén-el magát az Öreg, így szólla egy mellette lévő Tisztjéhez: Bóldog Isten! soha sem hívém eddig, hogy a' Frantzia Király a' leg-nagyobbik Gavallér Európában; de már most hitzem, midön látom, melly sok ezer Kengyelfutói vagynak. — Bámulásra méltó nézni, azt írják Koblentsből, anyi az által szökött Frantzia — jó mindennap sergestől, valakinek tsak lába van; ugy hogy minden órán ki-költözik fele ezen Nemzetnek. — A' Frantzia Assignatát és a' Harangokból vert Frantzia ipénzt mint az Olasz a' Medvét, ugy hordozák a' Bétsiek ujjságul.

Itt az ujjságokat el-beszélvén e' szerint Frantzia *Filozofus* képiben az ördög, el-tűne Káron elől; de a' Sápapáját ott felejtvén, kérdi tőlle az öreg Hajós, mitsoda Frantzia lett légyen a' te Urad? Uram! felel a' Sápapa, ez ama *Gergenésusi* hies Difznó Pásztor; én a' *Vóltér Sápapája* voltam, 's ez a' gonofz lélek tsak azért hordozott magával, hogy annál nagyobb *Filozofust* játzodhafsék Párisban és egész Frantzia Országban. Már annyira-is vitte a' Frantzia Nemzetet, hogy mint a' *Gergenésusok* Sertélsi egy másra rohannak a' veszedelem tengerébe. (A' következő Levélben fog a' Sápapa beszélni, és az Ördögöt 's a' Frantztot megmagyarázni.)

Elegyes megjegyzések.

„ A' F. Király, Királyné, és a' Koronázáson meg-jelenendő F. fő Hertzegek már Budára le-indultanak. — A' Lovas Sereg Vezére *Gr. de Ville* meg-



meg-hólt. — 26-dikban egy Szeretsent Keresztel-
tenek az Udvarnál.

A' *Kinszki* szép könnyü Német lovas Serge itt
menc Bétsen keresztül a' napokban, és ezek a' Frank-
furti Koronázás alkalmatóságával szolgálatot tesz-
nek, mint hogy a' *Hessen-Kasseli* Grófnak Sergei a'
Frantziák ellen állott *Kordonban* szükségesek. A'
Koronázás után Belgiumba indul, valamint a' Béts-
ben fekvő *Schakmin* vasas Serge-is minden órán
indulandó Belgium felé. — Utban vagynak már
a' Pruszszus Sergek, és ugy sietnek, hogy 5 nap
mennek és a' 6-dikon nyugofznak. — Azt remél-
jük, hogy Fels. Kirallyunk a' *Frankfurti* útban a'
Pruszszus Kirallyal öszve fognak találkozni. —
Mihálovits Urnak szabad Serge 5000-ből fog álla-
ni, és ennek egy része már talpon áll.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Gróf *Szétsényi* Ferentz Ur ő Exja, minekután-
na a' *Romai*, *Florentziai*, *Pármai*, *Májlándi* és *Tu-
rini* Udvaraknak-is, a' Magyar Haza nevében a'
Nápolyi Udvarnak tiszteletére veretett emlékeztető
pénzeket bé-ajánlotta volna, szeretsésen vízfíza ér-
kezett, és a' Budai Ország-gyűlésébe liet. —
Meg-jelent az Ország-gyűlésén Budán a' nem
edgyesült Ó-hiten lévő *Károlovitz* Ersek is 3 Ó-hiül
Püspökökkel edgyütt; de a' kiknek tsak *interima-
lis* Szék adattatott addig, míg a' Koronázás után
Diataliter fog meg-határozatni. — A' *Hajdu* vá-
rosok, 's a' *Künság* és *Jászság* Deputátusai, min-
gyárt a' Vármegyék Küldetjei után a' Bánya és
Királyi városok Küldetjei előtt kívánnak magok-
nak Széket nyerni; de ez is Koronázás után hatá-
roztatik-meg — addig a' jelen-nem-lévők Követjei
előtt ülnek. — Ugy értettük, hogy a' Bétsben
lévő Török Követ mind a' *Budai*, mind a' *Frank-
furti* Koronázáson jelen fogna lenni *sub incognito*.
— Az Apr. 25-dikén Konstantzinápolyból költ tu-
dósítások szerint, Apr. 20-dikán 164 Ausztriai Job-
bágyok,



bágyok, Férfiak, Afzfzonyok, Leányok és gyermekek indittattanak-ki a' Török fogságból a' fekete Tengeren. *Váránánál* szállanak a' Izározra, és *Sziliftrián*, *Bukoresten* keresztül hozatnak Szebenig. —

Ungvárról azt írják: — Május' 6-dikán Püspök Ur ö Exja 3 'Sidó gyermekeket keresztelte itt meg Isteni szolgálat alatt. A' nagyobbik 16 és a' kisebbik 13 elztendősök valának. Nállunk az illyetén Keresztelés nem ujjság; mert minthogy Püspök Ur ö Excja igen nagy kegyességgel viseltetik az illyen ujj Keresztényekhez, elztendőnként többször-is meg szokott ézni. Az illyetén fiukat mesterségre és egyéb Tudományokra szokta ö Exja taníttatni, a' Leányokat pedig fel-nevelvén férjhez adja. Több illyetén gyermekei vagynak már ö Exc. ájának 40-nél, kik mind mester-emberek, és mester-emberek hitelsei; kik Keresztény gyermekeik által a' *Kristus* vitézkedő Anya-szentegyházát nevelik.

Amaz egész *Europában* tsak nem leg-hiresebb született Magyarfi Udvari vólt *Astronomus P. Holl* Urnak egy Kedves Baráttya B. *Benkler* Ur *Vortzen-Lichtensteinban* egy emlékeztető oszlopot emeltetett, mellyre Udvar Tanácsos és Könyv-Tárnok *Dénis* Ur ezeket a' Verseket írta:

Corpore dum posito levior tellure relicta,
Candidus ad Superos Hellius urget iter,
Et nunc has Stellas, nunc illas trans volat, inquit:
Sat vos suspexi, despiciere incipiam.

Fő H. *Károly* 23-dikban indult vizfsza *Belgiumba*. — A' múlt Pénteken, ma egy hete bucsuzott el a' Pruszfszus Követ B. *Jákobi* a' mi Udvarunktól, és helyette bé-közöntött G. *Haugvitz* Ur.

Ketskemétről Májusnak 22 dikén ezt írják. —
„Ezen *Pünköst* havának 13-dik napja vala réánk nézve



nézve az a' szerentsés nap, mellyen F. Palatinusunk ö H. gét, több Mgos Uri társaival együtt kebelünkbe bé fogadtuk. Az ö H. ge jövetelének hire, már előre el-telvén Városunkat, olly mozgásba vette vala ennek minden lakosait, hogy minden, a' ki tsak meg-mozdulhatott, a' várásra elejébe jött. A' gyermekek anyyra mentek elejébe, a' mennyire tsak értek. Az öregek és korosabb ifjak, mintha parantsolat szerint tették volna jobbágyi kötelelségeket, még a' Városon kívül egész a' Város közepéig két sort formáltak. A' Városban benn lévő véghetetlen sokaság között, ö Hertzegsége, hogy a' nép jobban szemlélhesse kotsijából ki-fzállott, kinek szemlélésére sokaknak göny tseppek hullottanak szemekből. A' Tanátsnak három Küldöttje egészsz másfél órányira ment ki elejébe, a' hol ö H. ge ezen szives el-fogadást meg sem gondolható szelid-alázatossággal meg-köszöntvén, és kevés befzédje után az önként lovagló ifjuság előtte meg-indulván, a' bátorságosabb menettel végett az ö H. ge szekere mellett lovagló két ifjú Urakat ö H. ge gyakor nyájas meg-szollitásaira méltoztatta. Ezen a' Városban a' Tanáts nagy számmal várván és köszöntvén ö H. gét, az után igen nagy szorgalmatossággal tudakozta ö H. ge Városunk népefségét, és tsak a' vala minden szerentsétlenségünk, hogy ez úttal tsak kevés ideig gyönyörködhattünk jelen létében; mivel Gr. *Károlyi* Ur ö Nga még az nap *Deregyházi* puztájára várta, a' hol még az nap egy hét száz lovasokból álló ki-rendelt vadász társaság fokosokkal 2 Farkast és 14 nyulakat ve-t el. — Nem lévén Kutyával a' vadászot, tsak nyeregből verték agyon a' vadokat. Egy Tsikós elevenen kapott-fel a' földről egy nyulat, mellyen a' Felséges Palatinus tsudálkozott. — — — Mulatta ö Hertzegségét ezen Méltóság annak látásával is, mi-képpen szokták ezen a' földön a' bikákat ki-herélni, mely végre hármat rendeltetett vala ki, de a' melyek

lyek közzül egyiknek ő H. ge ezen próbáját elhalasztatta. — Innen *Mező-hegyesre* ment, a' honnan reggeli öt óraker meg-indulván, még az nap, a' mint fogadta vólt, *Budára* estvéli 7 órára szerentsésen vízfza érkezett, melly térség olly szörnyü lónak, hogy madárnak is elég vólna egy napra, és ez-is meg-fárodna a' repülésben. Ezen vízfza felé való útjában nagyobb szerentsénc volt ő H. géhez, mivel itt ebédelt, és ebéd alatt a' körölette lévőkhöz igen nagy nyájáságot mutatott. Némely Török írásoknak itt lévő maradványait Gr. *Zichi Károly* ő Exeja magyarázatjából szemlélgette ő H. ge. Valamint bé-jötekor úgy vízfza felé menetelekor is a' városból ki felé egész Örkényig kísértetett a' lovasoktól.

Azt írják a' Török szélekről, hogy a' mi Hazánkfiak a' mi Török szomszédjainkkal igen jó egyeségben és barátságban vagynak. — Belgrádban sok Keresztényeknek vagyon Török szolgájok, mely ennek előtte szokatlan dolog vala. El-mennek a' szegényebb forsu Törökök, és napzámoskodnak most a' Keresztény Kereskedőknél. Ebből a' tétzik-ki, hogy ök-is meg-szelidünek már valahára.

Már egy néhány esztendőktől fogva igen áldott termése vólt a' *Rishásznak* a' Bánátban, nevezetesen Tömösvár tállyékán. Ezen Konyha veteményről az iratik, hogy a' mi Magyar földünkben termett éppen ollyan jó, mint az, a' mellyet Török Országból hoznak, söt rész szerint még jobb, még is ez, minthogy a' Hazában terem, sokkal oltsóbb, mint az, a' mellyet Török Országból hoznak.



nak. Ezen áldott Riskásának természetéhez már most úgy hozzá fogtanak ezen a' Környéken, hogy rövid időn az egész Országnek elég Riskását terem a' magunk földünk.

A' mi szabad hajókázásunk Konfántzinápolyig, 's meg vizsgálja, azt írják Moldvából, minden óráig megint helyre áll.

(NB.) Olly szomorú hír érkezék tegnap Béis. he, hogy Erdélyben *N. Enyed* Városának nagyobb része a' tűz prédájává lett volna. Mi erről magunk még tudósítást nem vettünk; azért szívből ohajtjuk, hogy ezen hír igaz ne legyen.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Tudósítások.

A' Tzigány szokta ditsérni a' maga Lovát — az Istálóban is fel-keresik a' jó Paripát. — A' mi Kurirt hordozó *Vas-Deres* Paripánk-is ezen hónapnak végével a' maga fél esztendei pályáját ki-szaladja, és Juliusnak 1-ső napján uj patkókkal kívánna a' 2 N. Magyar Haza határait nyargalni.

Adatik azért az Érd. Olvasóknak tudokra, hogy a' kik azt akarják, hogy az ajtajak előtt a' *Deres* el ne szaladjon, hanem minden héten 2-szer a' hírt trombitáló *Bétsi Magyar Kurirral* bé-térjen; a' szokott fél esztendei abrakot, u. m. 5 n. for. és 30 kr. ezen hónapban fel küldeni ne terheltefsenek.

Tsak nem bé-fértzelhelletlen kárunk esett ezen fél esztendőben. Némelly Posta *Státziók* és Hivatalok



talok — noha F. Királyi rendelés, hogy a' Staféta és Ujjság-pénzeket fel-küldjék, hol az ugy nevezett *Delisántz* nem szokott jární — a' mi Érd. Olvasóinktól a' pénzt el nem vették, 's ha néhol el-vették is, fokban fel nem küldötték. Sokan magok kértének hitelben, fokban másokra bízták a' fizetést, 's kezünkhez nem érkezett, mellyből magok a' mi Olvasóink talám semmit sem tudnak.

Mint egy 340 Olvasóink vagynak olyanok, kikért a' magunk erszényéből fizettünk 2 for. *Posta portót*, és a' kik nekünk még eddig nem fizettek. — Kérettetnek azért az illyetének, hogy mennél hamarébb a' pénzt fel-küldeni ne terheltefsenek; mer ha minden fél éftendőben így lenne a' fizetés, tal lyigába foghatnók a' *Derest*.

Erdélyben Kolosvárt és Nagy Enyeden a' Posta-Mester Uraknál lehet a' pénzt minden Levél nélkül le-tenni. M. Vásárhelyt Kereskedő Csiky Márton Urnál, Zilahon pedig Hites Prok. Tek. Laskay Sámuel Urnál; kik is annak el-vételére szivesen és bizodalmason kéretnek.

Öröm vala szemlélni, melly számofsan jelentek meg a' Hazafiak, Pesten a' múlt Aprilisben tartott Könyvek' kótyavctyéjére, 's melly serénnyen vették a' jó Könyveket. Sokaknak kellemetes léfszen tehát ezen hir; hogy, megint Pesten 9-dik Juniusban,



ban, és következő napokon, egy néhány száz Német, Magyar, Deák, Frantzia, és más nyelveken írt külömb - külömb - féle Könyvek; 1759 — 1784 a' Kir. és Septemvirális Táblák Tagjainak bé adott *Információkkal*; némelly *Asványokkal* (*Mineralien*); és számtalan apró ki-metzett képekkel, Kótyavetye által el-fognak adatni.

A' nyomtatott Katalogust, a' Pesti Hid' Tzédula-házánál (a' hol a' kótyavetye helyét-is megmondják) bé-kötve 4 krajtzáron meg-lehet venni.

Ha mások - is heverő Könyveiket illy módon közre botsáttanak, nem sokára szemlátomást fog-nánk tapasztalni, melly hasznokra légyen a' Hazafiaknak a' Könyvek' kótyavetyéje!

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Sándor Josef Ur, T. N. Heves Vármegyének Ingenieurja Zolihofernek az erköltsi nevelésről írott munkáját Magyarra fordítja Egerben. A' kik ezt a' munkát esmerik már előre örülhetnek, hogy a' hazai Litteratura, és a' nevelésben fáradozó Hazafiak illy kintsel gazdagittatnak, mellyhez hasonlót a' maga nemében még az Europai Némzetek között egy sem mütathat,